

موسل پی راگه یاندووین پرۆژه کان به گویره ی ژماره ی دانیشتوانی مه خمور ده بیئت

به ریوه بهری شارهوانی مه خمور:

پیویسته ئیداره ی ناوچه که داوا له حکومتی هه ریم بکن هه لمه تیک بو ئاوه دانکردنه وه ی مه خمور بکات

شارۆچکه که بهراوردی هیچ شوینتیک بکرت. نهوشی خسته روو که پیویسته ئیداره ی ناوچه که داوا له حکومتی هه ریم بکن تاوه کو کاریان بۆ بکرت، چونکه به لای به ریوه بهری شارهوانی نهوشی پیویسته زۆری قهزاکه بهه که مه پرۆژه ی موسل تهواو ناییت، بۆیه ده بیئت داوا له حکومتی هه ریم بکرت له بهرنامه کانی خۆی هه لمه تیک دا بیئت بۆ ئاوه دانکردنه وه ی مه خمور نهوشی ده بیئت خۆی له بیست ملیار پتر بدات چونکه به ملیاریک کۆنکریست و قیرتارکردن ناتواندریت هه موو پیداویستییه کانی شاره که تهواو بکهن.

ههروه ها به ریوه بهری شارهوانی مه خمور ده بیئت "نیمه له لایه ن موسله وه کاره کاغان بۆه کرت، داوا ی قه ره بوومان کرد بۆ نهوشی تووشی زیان ده بنه وه به لام موسل وه لایه نه وه که هه رگه سیک له سه ره نه خسه ی بنه ره ی زیاده زۆری هه به ده بیئت به فه رمان بروخت، له کاتی کیشدا بی تاگایه له وه کهوا پیش بیست سا ل له نیستا نه وکسه هاتیبه له سه ره شه قام خانووی کردیه وه فه رمانگه ی تاپۆش خانووه که ی بۆتاپۆ کردوه. به لام نه وه ی که بۆتسه گیروگرتیکی زۆرگه وه بۆ به رده م کاره کاغان نهوشی خانو ی هاوولاتیبه که له سه ره شه قامی کۆرستان که ریگایه کی ستراتیجه وه زۆر پیوسته بکرت، به لام نهوشی داوا ی قه ره بووه کات به وه ی پلانی قه ره بوو له لایه ن موسله وه نیه، پرۆژه که له وه شه قامه ناکریت و خه لکیکی زۆر به تاییهت قوتاییه کان زه ره مه ند ده بن چونکه پار سالیش له به نهوشی زیاده زۆریه کارمان له وه شه قامه نه کرد. بۆیه گه ره مه سال نه یکه بن جارێکی تر نهوشی فرسه تانه دووباره ناییته وه.

کاتی که نه وه له گه ل به ریوه بهری شارهوانی مه خمور ده خه یته روو کهوا پیتستان وایسه بتسوانن پرۆژه خه مه تگوزراییه کان جیبه جیبه کن نهوشی به راشکارانی وه لام ده دا ته وه رابده گه یه نیت که "به وه به رنامه ی موسل به دلنیا یه وه هیجان پی ناکریت، به لام وه روقیه محمه د تیشک ده خاته سه ره هه لویست وه لایه ن موسل که نهوشی پییان راگه یاندون کارو پرۆژه کانی قه زای مه خمور به پیی ژماره ی دانیشتوانی نهوشی شارۆچکه ی". به لام له به رنامه ی نهوشی روقیه وه لایه نکی خۆی هه یه وه ده لیت "هه موومان ده زانی مه خمور به وه ی سیاسه تی ته عریبکردن و راگواستی خه لکه که ی له لایه ن رژیسی به عس، خه لکیکی زۆری رۆشیتیه وه نه یوانیه وه بگه رتیه وه بۆ شاره که".

له گه ره که کانی بندیان و شیروان و سه رایه، له وه ته ی هه ن هیچ پرۆژه یه کیان پیتسکه ش نه کراوه، تا کو نیستا کۆلانه کانیان قو رو چله باره ته نانهت به وه ی زیده زۆریه کی یه کجار زۆر نه خسه ی شاره که شیان تیکدا ره بۆیه له گوندیکی کۆن و پیس ده کات نه که گه ره کیکی شار، چا نیمه بۆ نه وه ی بتوانن ته وه گه ره کانه سیما ی شارستانییه تیان هه بی. بۆیه به رنامه ی ۲۰۰۷ که سه ری ملیاریک و دو سه د ملیۆن دینار بوو به کۆنکریست کردن له گه ره کانه جیبه جیبه کراوه. له گه ل به رنامه کانی سالی ۲۰۰۸، پیموایه به رنامه ی ۲۰۰۹ له وه سی گه ره که جیبه جیبه کن هه بن له به ره زۆری پیداویستییه کان و بیست و داخواییه کانیان تهواو ناییت.

دیمه نیک له شه قامه کۆنکریستراوه کانی مه خمور

ن: شایه مه لاکه ریم
به سۆ قسه سه کردن له سه سه ره کاره کانیان و که موو کو پی مه خمور له وه ی کارو پرۆژه تیشک خسته سه ره نهوشی زیاده زۆری جیبه جیبه کردن، رژینامه ی (دهنگی مه خمور) ده یانه کی تاییه تیه له گه ل ته ندازیار (روقیه محمه د سالیح) به ریوه بهری شارهوانی مه خمور سازا وه.

سه رته دا به ربه ری نهوشی پرۆژه ی نیستا له مه خمور له به ره ده ستا یه وه به نه یامی ده گه نین به ریوه بهری شارهوانی مه خمور رو تی "پرۆژه ی ۲۰۰۸ هه مووی له لایه ن پارێزگای موسله وه بۆمه ان جیبه جیبه کردن، پرۆژه کانیان بریته له کۆنکریستکردن و قیرتارکردن شه قام و کۆلانه کان. سه ری پارهی ته ره خانکراوی پرۆژه که شه ملیاره ک و شه سه ده و چل ملیۆن دیناره. ههروه ها خه ریکی قیرتارکردن شه قامی بیست مه ترین به دوری دوو کیلومه تره نیو، که شه قامیکی زۆر ستراتیجه له مه خمور که نهوشی یه که ملیار دیناری بۆ ته ره خانکراوه. جیسا له وه شه داوامان کردیه بۆ نه مه سال پارکیکان بۆ دروست بکرت، ههروه ها نیستا به نیازی دروستکردن سی باخچه یین له ناو گه ره که کان.

به ریوه بهری شارهوانی نهوشی روو نکرده وه که به وه ی دوکه و ته نی بودجه ی نه مه سالی موسل له به نه دا وه بۆیه پرۆژه کانی مه خموریش له جیبه جیبه کردن دوکه و ته نی. نه وه شی راگه یاند کهوا "شاره وانیه که یان کاره کانی خۆی خسته وه ناو سی گه ره کی مه خمور تهواو نایش هه ریه که

شارهوانی مه خمور هه ندی خانووی ته جاوز تیکه دات و هاوولاتیانیش ناره زایی ده رده برن

مه خمور

هاوولاتیان گله یی له وه رگرتنی نهوشی بره پاره یه ده که ن که بریکاره کانی خۆراک وه ریده گرن

تاییه ت به ده نگی مه خمور

هاوولاتیان مه خمور گله یی ده که ن له سه ره وه رگرتنی نهوشی بره پاره یه که له کاتی وه رگرتنی به شه خۆراکی مانگانه یان له لایه ن بریکاره کانی خۆراکه وه له به رنامه ی هه ر هاوولاتیه ک بۆ وه رگرتنی به شه نازووه ی خۆراک تهوا بۆ ۱۵۰۰ دیناری لای وه رده گرت.

هاوولاتی نوری سایر ته مه ن ۴۵ سا ل که خاوه نی ۷ مندالیشه له گه ره کی شیروان نیسته جیبه باسی ده کات که "به گشتی به شه خۆراکی مانگانه مان نایهت و داوی نهوش بریکاره کان ۱۵۰۰ دینار وه رده گرن. سه ره رای نه وه ی مانگ هه به ماده یه که یاخو ده وه ماده بیست نهوش هه قیان نیسه یاره ی خۆیان هه ر وه رده گرن"، نوری به ره وه ام ده بی له سه ره قسه کانی و ده لیت "جاران هاوولاتیان مه خمور بره پاره یه کی که مه ان دده، به لام نیستا که بیتمان ده لیت ریگا ناخۆشه وه پاره ده دینه لۆری" ههروه ها گو تی "نیستا که نیمه ۹ سه ره خیزان هه موو مانگیکی بری ۱۵ هه زار دینار ده دینه بریکاری خۆراک".

له لایه ن خۆیا نه وه بریکاره کانی قسه ی خۆیان هه به عه بدو له عه زیز مامه ندی یه کی که له بریکاره کانی خۆراک له مه خمور که ۷۰۰ خیزان لای نهوش نارد وه رده گرن و ۱۴۰ خیزانیش نازووه وه رده گرن ته وه پیی وایه "تانیستا چه ند جارێک داوامان کردوه له گه ل قایقه میته ی مه خمور دانیشتوین، داوامان کردوه که وکو پیشت نهوش نوتۆمبیل دا بن بکن، بۆیه ته که ره قایقه میته ناماده باشی هه بی" له دا بیست کردنی نوتۆمبیلی گواسته وه نهوا نیمه شه وه کو پیشت بری ۲۵۰ دینار له هاوولاتیان وه رده گرن، به لام نیستا بری ۱۵۰۰ دینار له هاوولاتیان وه رده گرن. ههروه ها ته وه بریکاره باس له وه ده کات که پیشت نوتۆمبیلی گواسته وه له لایه ن حکومته وه دا بن ده کرا، به لام نیستا له لایه ن کۆمه یانای ته هلیه وه ته وه کاره نه یام ده دردی هۆکاره که شی گه راندنه وه بۆ خرابی باری ته منی به تاییهت ریگای (موسل) - مه خمور.

هاوولاتیکی تر به ناوی شه هاب مه خموری به هه مان شینوه گله یی له سه ره نهوشی بره پاره یه هه موو که ده ده نه بریکاره کانی خۆراک شه هاب ده لیت "من ۵ مندالم هه به، مانگانه بۆه ره نه فه ریک ۱۵۰۰ دینار ده ده بن، بریکاره کان بۆ یه که ماده ده ش بیست نهوش پارهی خۆیان هه ر وه رده گرن" ههروه ها شه هاب ته وه شی گو ت "له گه ل نهوش بریکاره کانی مه خمور قسه یان ناخۆشه وه ههروه ها به شی زۆری تهوانی خۆراک دا به ش ده که ن پیشه یان مامۆستایه وه سه رقالی دوام کردن، زۆر جار ده چیه لایان دوکانه کانیان نا که نه وه".

یه کیکی تر له بریکاره کانی ناوشاری مه خمور به ناوی شیروان شه ریف پیسه ی مامۆستایه وه ههروه ها له سالی ۱۹۸۰ وه بریکاری خۆراکیان هه به، ۱۱۰ خیزان لای نهوش خۆراک وه رده گرن له لیدانی کیدا گو تی "نیمه له سه ره جیسا یی خۆمان نیستا که نوتۆمبیلمان گرتوه ته وه خۆراکه مان بۆ دینیته وه له به ره ته وه ی که س نیبه ته وش بکات، به لام پیشت حکومت تهوکاره ی ده کرد".

که ژنی هیناوه، تا خانوویه کی بۆ بکه م، ته که ره له تاپۆش ته نکید بکرتیه وه تا نیستا نهوشی نه زوی و نه خانوویه که به ناو نیه له مه خمور، نیستا ش شۆفه ل هاتوه تیکیداره، سه ربارمان کرد که ته شوینه ده کرتیه چی؟ ده لیت ده کرتیه باخچه ی ساواریان، که ی باخچه ی ساواریان لیره ده کرتیه! شوینی باخچه ی ساواریان له وه ریه ی یا لیره ی! به قه ره به ری و هه زاری تا پارمه ان په یدا کردوه نهوش زۆره مان دروست کردوه نیستا ش لیبان تیکیدان، چاره یی ده که بن که نایا زه ویا ن پیته دن یان نا به لام له به ره ده ده له مه ند به سه ره تیه ناکه وی! بۆ خه لکه هه زاره که نیه، جیسا له وه ش پانه زه سال خه مه تی پیشه ره گایه نیم هه به و تا نیستا پارچه زه ویه کیان پیته دام وه کو خه لک، ههروه ها ته وه هاوولاتیبه سه پاره ت به ژمهاری ته وه خانووانه ی که تیکداره وه تی "خانوی من و زیاده محمه د و شوینی مه لیده که به فه ره مانی قایقه قام دانرا بوو نهوشی شیان تیکدا وه"، سه پاره ت به داوکاریان وه تی "داوکاریان له گه ل نهوشی که خانووه کانیان تیکدا، هه ریه که و پارچه زه ویه کمان پیته دن، نیمه خۆ به نیاز نین له حکومت به زین".

ههروه ها (سه بیجه عه لی) که پیشتتر دانیشتوی گوندی کرده شینه بووه و داوی تیکدانی گونده کان هاتو نه ته مه خمور و له بهاری تیکدانی ته وه که به ری که پیشتتر مه لیده ی گه ره کیان لای دا نا بوو وه تی "نیمه بیست و یه که سه ره خیزان و پیاره که م دوو خیزانی هه به و نیستا ش له خانوویه کی له خشت و کاریته دروستکارا وین، به قه ره ز مه لیده یه کمان کری به (پینج ملیۆن و نیو سه پاره ت ته وه زه ویه یی له گه ل پیته دن، نیستا ش مه لیده که م سه سو تاره وه هه رم کۆرتیه وه، ته وه که به ری که روو خانوویانه کۆمه لیک که ره سه تی مه لیده ی تیدا یه وه به بی نهوشی ناگادارم بکه نه وه به تیکدانی که به ری مه لیده که یان تیکدا وه، جگه له وه ی که کۆمه لیک یه تیه م هه به و خاوه نی دوو شه هیدم، کۆرتیکم زینده به چا لکرا وه و کۆرتیکی ترم له که رووک شه هید بووه، تا نیستا یه که پارچه زه ویم پیته درا وه، ته که ره چی نسوم نوسرا بۆ زه و ی وه رگرتن و ناوم هاتوه بۆ

خه لیل پلانی
له داوی پرۆسه ی نازای تیراق و نازادی نارچه که خه لکیکی زۆر خانوویان له سه ره زه و ی شارهوانی کردوه به (ته جاوز)، ته که ره چی زۆری (۱۷) ی مانگی رابردو له لایه ن شارهوانی مه خمور، ژماره یه که خانو و که به رتیکی مه لیده تیکدرا، به وه ی نهوشی که زه و ی شارهوانی نهوشی هاوولاتیان زیده زۆریان تیدا کردوه نهوشی هاوولاتیان له به وادارچوونیکدا گله یی خۆیان سه پاره ت به م هه نگاوه ی شارهوانی به (ده نگی مه خمور) راگه یاند:

سه رته کاسترژ حه سه ن وه تی "پیشتتر خه لکی گونسی پالانسان بووین، داوی تیکدانی گونده که مان له سالی ۱۹۸۷ له لایه ن رژیسی به عسی روو خاوه ده، نیمه هاتیبه مه خمور، نیستا ش نیمه سی خیزان له حوشه یه کدا جیگامان نه ده بۆوه، نیمه شه وه کو ته وه خه لگی که زه و ی بۆ خۆی دا بریه، پارچه زه ویه که دا بری، بۆ کۆرتیک

